

Ελληνογερμανικές ανταλλαγές

Κώστας Τσαούσης

kt@m-media.gr

Η Άννα Μαρία ανεβάζει πλέον φωτογραφίες στο προφίλ της στο Facebook από το χιονισμένο Βερολίνο. Η γερμανική πρωτεύουσα -αυτή η μητρόπολη των μνημείων και της μνημοσύνης- είναι ο νέος της τόπος. Εκεί βρήκε δουλειά και εκεί θα μείνει. Μαζί της και ο συνοδοιπόρος και σύντροφός της, Ιάσωνας Χανδρινός.

Στις αρχές του νέου έτους μάς αποχαιρέτησαν μιλώντας σε δύο εκδηλώσεις. Η Άννα Μαρία ήταν στο πάνελ της παρουσίασης για την έκδοση «Η μακρά σκιά της δεκαετίας του '40», που είναι αφιερωμένη στον καθηγητή της, Χάγκεν Φλάισερ, στο φιλόξενο βιβλιοπωλείο της Πλατείας Καρύτη με το όνομα Μωβ Σκίουρος. Επίσης, η Άννα Μαρία και ο Ιάσωνας συνάντησαν και συνομίλησαν στο Roems n' Crimes Art Bar των εκδόσεων Γαβριλίδης με την κυρία Γκανή, μια επιζήσασα των στρατοπέδων εξόντωσης των Εβραίων, μια πραγματική κυρία με καταγωγή από τα Ιωάννινα.

Οι δυο τους είναι εκπρόσωποι της νέας δυναμικής γενιάς ιστορικών. Αναγκάστηκαν να αναζητήσουν «στέγη και τροφή» στα ξένα, όπως και πολλοί που προηγήθηκαν και ακόμη περισσότεροι που έπονται. Οι λόγοι της μετανάστευσης του επιστημονικού και ακαδημαϊκού δυναμικού γνωστοί. Η επανάληψη τους δεν βοηθά. Κουράζει. Διαμορφώνει μια αφόρητη κατάσταση κοινωνικής κατάθλιψης.

Ας κρατήσουμε τις καλές αναμνήσεις μέσα από λόγια και εικόνες και να ευχηθούμε -ο καθένας με τον τρόπο του- «καλή πατρίδα, σύντροφος» (με το ήθος των παλαιών και τον διεθνισμό/κοσμοπολιτισμό των απατρίδων επαναστατών). Από την Άννα Μαρία, για παράδειγμα, κρατώ την τεκμηριωμένη αντίθεσή της σε ένα πνιγρό αντιγερμανισμό των τελευταίων ετών που σαν μικρόβιο τρώει τις σάρκες μας. Χρειάστηκε η επιμονή της Άννας Μαρίας και το αυτοβιογραφικό κείμενο του Φλάισερ για να καταλάβουμε πού μας οδηγεί η νέα εθνική μας τύφλωση.

Λίγες ημέρες πριν φύγουν για το Βερολίνο, μου έκαναν ένα προσωπικό δώρο. Μου γνώρισαν έναν 33χρονο Γερμανό παθιασμένο με την ιστορική έρευνα που ήρθε να ζήσει στην Αθήνα. Βαλεντίν Σνάιντερ το όνομά του. Με σπουδές και διατριβή στη Γαλλία ήρθε στην ελληνική πρωτεύουσα για να κάνει έρευνα ως μεταδιδακτορικός του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Η έρευνά του αφορά στην ιστορία της γερμανικής κατοχής στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας και του Πειραιά, συμπεριλαμβανομένων των νησιών της Αίγινας και της Σαλαμίνας.

Τον έψαξα στο Facebook, βρήκα το προφίλ του και έμεινα έκπληκτος με το χόμπι του. Να φωτογραφίζει παλιά αμάξια των δεκαετιών του '60, του '70 και του '80 και να τις ανεβάζει στο προφίλ του ως μια νοσταλγική νότα της αστικής μνήμης.